

2016

Jaarverslag

WMD Drinkwater BV

Inhoud

Samenstelling

Aandeelhouders, raad van commissarissen, directie en ondernemingsraad	iii
---	-----

Raad van commissarissen

Voorstel aan de aandeelhouders	iv
--------------------------------------	----

Bestuursverslag

Verslag van de directeur ..	2
Financiële resultaten	4
Vermogenspositie en financiering	6
Risico's, organisatiestructuur en personeelsformatie	8
Kengetallen (enkelvoudig)	11

Jaarrekening

Balans per 31 december 2016	13
Winst-en-verliesrekening over 2016	14
Kasstroomoverzicht over 2016	15
Toelichting op de balans en winst-en-verliesrekening	16

Overige gegevens

Statutaire bepaling	30
---------------------------	----

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	31
---	----

Aandeelhouders, raad van commissarissen, directie en ondernemingsraad

Aandeelhouders

	Aantal aandelen
N.V. Waterbedrijf Drenthe	100.000

Raad van commissarissen

G.J. Jansen	voorzitter
B.J. Bouwmeester	lid
T. Eerenstein	lid
J.H. van der Laan	lid
M.L. van Wijhe	lid

Directie

P.A. Glasbeek	directeur
---------------	-----------

Ondernemingsraad

H. Bunk	voorzitter
K. Tinga	secretaris
N. van der Moot	vice voorzitter
J. Bolt	lid
R. Luis	lid
H. Dobben	lid
A. Tirtamarina	lid

Voorstel aan de aandeelhouders

Hierbij bieden wij u het door de directie opgemaakte jaarverslag 2016 van WMD Drinkwater BV aan met daarin opgenomen de jaarrekening over 2016.

Het jaarverslag is met de directie besproken in een vergadering van de raad van commissarissen waarbij ook de accountant aanwezig was.

De winst- en verliesrekening over 2016 sluit met een positief saldo van € 4.689.000.

Voorgesteld wordt, in lijn met het door de algemene vergadering van aandeelhouders uitgesproken voornemen eerst tot dividenduitkering over te gaan wanneer de solvabiliteit de 30% grens heeft bereikt, het resultaat aan de overige reserve toe te voegen.

De algemene vergadering wordt verzocht om - conform artikel 16 lid 5 sub c en d van de statuten van N.V. Waterbedrijf Drenthe - goedkeuring te verlenen aan het voorgenomen directiebesluit van N.V. Waterbedrijf Drenthe ter zake van het uitoefenen van stemrecht in de algemene vergadering van WMD Drinkwater BV. Het betreft de voorgenomen aandeelhoudersbesluiten van WMD Drinkwater B.V.:

* tot vaststelling van de jaarrekening 2016 van WMD Drinkwater B.V.;

* tot verlening van kwijting en decharge voor het jaar 2016 aan de huidige directeur van WMD Drinkwater B.V. voor de door hem verrichte werkzaamheden en het gevoerde beleid, voor zover dat beleid uit de vastgestelde jaarrekeningen van WMD Drinkwater B.V. blijkt of dat beleid aan de algemene vergadering van WMD Drinkwater B.V. bekend is gemaakt;

* tot verlening van kwijting en decharge voor het jaar 2016 aan de huidige commissarissen van WMD Drinkwater B.V. voor de door de betreffende commissarissen verrichte werkzaamheden en het door hen gehouden toezicht voor zover dat toezicht uit de vastgestelde jaarrekeningen van WMD Drinkwater B.V. blijkt of dat toezicht aan de algemene vergadering van WMD Drinkwater B.V. bekend is gemaakt.

Assen, 11 juli 2017

Namens de raad van commissarissen

G.J. Jansen, voorzitter

Bestuursverslag 2016

Verslag van de directeur

In WMD Drinkwater BV zijn na de juridische splitsing van de WMD groep die in december 2016 plaatsvond, met terugwerkende kracht per 1 januari 2016 alle drinkwater gerelateerde activiteiten ondergebracht. Het betreft hier de wettelijke kerntaak. Door de splitsing is een volkomen scheiding ontstaan tussen drinkwater gerelateerde activiteiten en niet-drinkwater gerelateerde activiteiten van de WMD groep. Daardoor zijn we beter in staat aan de uit de Drinkwaterwet voortvloeiende vereisten te voldoen. De nieuwe juridische ordening reflecteert ook een hernieuwde focus op het kernbedrijf in en vanaf het verslagjaar. We hebben geconcludeerd dat voor een relatief klein waterbedrijf als WMD een dergelijke focus noodzakelijk is om de relatieve performance positie in de sector te behouden.

Er komen immers nieuwe uitdagingen op ons af:

- de sectorbenchmark en het scherper wordende toezicht op en meer normatieve benadering van kostprijs gebaseerde tariefstelling voert de druk op een waterbedrijf als WMD op om tot een transparante bedrijfsinrichting te komen en tot verbetering van die onderdelen waar wij negatief van de benchmark afwijken. Eén van de uitdagingen is het volgen van de kostprijs ontwikkeling van het grootste bedrijf uit de sector;
- we worden daarbij geconfronteerd met een aantal schaalnadelen. Efficiëncyslagen vooral op het terrein van data gestuurd werken vereisen een minimum schaal. In dat kader is geconcludeerd dat het wenselijk zou zijn de reeds bestaande samenwerking tussen Waterbedrijf Groningen en Waterbedrijf Drenthe op dit gebied te intensiveren;
- er is toenemende zorg over behoud en bescherming van bestaande bronnen en mede op instigatie van de Rijksoverheid is er meer aandacht voor identificering, bescherming en behoud van additionele strategische drinkwater reserves. Door de wijzigingen als aangebracht in publieke bevoegdheden die voortvloeien uit de nieuwe Omgevingswet kan een waterbedrijf als WMD Drinkwater B.V. aan deze opgaven alleen voldoen als pro-actief de samenwerking in de waterketen, vooral met provincie, gemeenten en waterschappen, wordt opgezocht. We kunnen hier profiteren van de Drentse samenwerkingsbereidheid. Een grotere nadruk op omgevingsmanagement en het doorontwikkelen van vaardigheden voor participatie in en (mede) sturing van netwerken is daarvan het gevolg.

Om deze uitdagingen het hoofd te bieden zijn niet onaanzienlijke investeringen benodigd. Deze komen bovenop de investeringen benodigd voor de vernieuwing van het distributienet (o.m. het asbest-cement leidingvervangingsprogramma) en eerder geplande vervangingsinvesteringen gericht op een robuuster en kostenefficiënter productie. Waar na de afschrijvingen ten gevolge van de Indonesische activiteiten onze solvabiliteit onder druk staat en verbetering daarvan tot tenminste 30% van het balanstotaal essentieel is voor de financierbaarheid van investeringen op termijn, staan we nu dan ook voor een gecombineerde opgave. Tezelfdertijd dienen kosten te worden verlaagd, in aansluiting daarop tarieven, maar dient ook door maximalisering van resultaat en afstoting van niet-kernactiviteiten ruimte te worden geschapen om additionele investeringen in het kernbedrijf mogelijk te maken. In het verslagjaar is aan de voorbereidingen hierop veel aandacht besteed.

In nauwe samenwerking met Waterbedrijf Groningen wordt vernieuwing van de procesautomatisering voor het kernbedrijf voorbereid. Gebruikmaking daarbij van data afkomstig van sensoren in het leidingennet is de volgende stap, waarvoor thans een pilot in voorbereiding is.

Eveneens in samenwerking met Waterbedrijf Groningen is en wordt geïnvesteerd in een nieuw 'Customer Care & Billing' systeem, om de consument beter te kunnen bedienen. De portal functie wordt versterkt zodat klanten meer rechtsreeks via het internet kunnen regelen, de website is vernieuwd, en service verlening en voortdurende stroomlijning zijn essentieel om onze huidige klantwaardering te behouden.

De administratieve opzet wordt aangepast aan de indeling van de sector benchmark. Daarmee wordt het niet alleen intern makkelijker de eigen prestatie met die van de sector te vergelijken, ook de externe toezichthouders wordt een grotere transparantie aangeboden zodat daarmee ook invulling gegeven wordt aan het daarop van toepassing zijnde deel van het corporate governance beleid.

Hoewel uit dit eerste jaarverslag van WMD Drinkwater BV moge blijken dat dit kernbedrijf van de WMD groep een gezond bedrijf is met een stabiele basis, is met het oog op de hierboven geschetste ontwikkelingen een behoorlijke inspanning vereist om de uitdagingen het hoofd te bieden. Voortdurende focus op de kernactiviteit en intensivering van de samenwerkingsrelaties zijn daarbij eerste vereisten. De opgaven waar WMD Drinkwater BV voor staat zijn niet gering, maar we hebben er vertrouwen in dat de ingezette koers de nagestreefde resultaten zal verwezenlijken.

Directieverklaring

De directie van WMD Drinkwater BV verklaart naar beste weten:

- 1) Dat de jaarrekening 2016 een getrouw beeld geeft van de activa, de passiva, de financiële positie per 31 december 2016 en het resultaat over 2016 van WMD Drinkwater BV;
- 2) Dat het jaarverslag een getrouw beeld geeft van de toestand op de balansdatum per 31 december 2016 en de gang van zaken gedurende het boekjaar bij WMD Drinkwater BV;
- 3) Dat in het jaarverslag de wezenlijke risico's zijn beschreven waarmee WMD Drinkwater BV wordt geconfronteerd.

Financiële resultaten

Algemeen

Het boekjaar 2016 heeft WMD in het teken gestaan van herbezinning van het nut en de noodzaak van de niet drinkwater activiteiten en de herstructurering van de organisatie structuur. In dit kader, heeft in 2016 een juridische splitsing plaatsgevonden waarbij de drinkwateractiviteiten die voorheen bij NV Waterleidingmaatschappij Drenthe ondergebracht waren, afgesplitst zijn naar WMD Drinkwater BV. De splitsing is per ultimo 2016 geëffectueerd doch in de splitsingsakte is bepaald dat de activiteiten vanaf 1 januari 2016 geacht worden te zijn uitgevoerd voor rekening en risico van deze vennootschap. Derhalve zijn ook in financiële zin de kosten en opbrengsten van de drinkwateractiviteiten van WMD dienovereenkomstig vanaf begin 2016 in deze jaarrekening verantwoord.

Het jaar 2016 was in financiële zin een stabiel jaar. De omzet van het kernbedrijf vertoont al een aantal jaren een stabiel beeld. Dit is het gevolg van een stabiel aantal aansluitingen, een stabiel gemiddeld verbruik per aansluiting en stabiele tarieven. Verwacht mag worden dat in lijn met ontwikkelingen in de sector de tarieven de komende jaren een neerwaartse aanpassing ondergaan na verdere efficiency verbeteringen in de bedrijfsvoering.

Teneinde toch inzicht te geven in de ontwikkeling van de drinkwateractiviteiten van WMD zijn in onderstaand overzicht de vergelijkende cijfers vanuit NV Waterbedrijf Drenthe, voorheen NV Waterleiding Maatschappij Drenthe, naast de cijfers van 2016 van WMD Drinkwater BV gezet. Dit geeft het volgende beeld:

	2016	2015
Netto omzet	32.674	31.524
Overige bedrijfsopbrengsten	2.400	2.818
	35.074	34.342
Personeelskosten	8.468	7.460
Overige kosten	13.428	13.673
	21.896	21.133
EBITDA	13.178	13.209
Afschrijvingen	6.421	6.574
EBIT	6.757	6.635
Interest e.d. per saldo	-2.197	-1.228
Resultaat deelneming	129	75
Netto resultaat	4.689	5.482

Toelichting op de resultaatontwikkeling 2016 ten opzichte van 2015

De netto omzet is voornamelijk gestegen door de levering van meer drinkwater aan voornamelijk grootverbruikers en industrie. Het aantal geleverde m3 drinkwater (incl. Engros) steeg van 31.061.000 naar 34.137.000, derhalve met ruim 3.000.000 m3. Van deze toename wordt circa 2.000.000 veroorzaakt door hogere leveranties aan collega waterbedrijven (zogenaamde engros leveringen). De gemiddeld prijs daalde hierdoor van € 1,01 per m3 naar € 0,96.

De overige bedrijfsopbrengsten zijn gedaald doordat minder kosten aan de overige activiteiten zijn doorbelast aan andere groepsmaatschappijen.

De stijging van de personeelskosten wordt veroorzaakt door het terugdringen van het investeringsniveau en daarmee de inzet van eigen werknemers bij investeringsprojecten. Deze kosten komen dan namelijk niet ten laste van het resultaat maar worden geactiveerd. Verder is in 2016 meer personeel ingeleend teneinde in de informatiebehoefte te voorzien die de organisatorische herstructurering en andere aanvullende werkzaamheden met zich mee gebracht hebben.

De stijging van de rentelasten wordt voornamelijk veroorzaakt door mutaties in de waardering van de derivaten leningen.

Vermogenspositie en financiering

Vermogenspositie

In het kader van de eerder toegelichte juridische splitsing zijn alle activa en passiva die betrekking hebben op drinkwater productie en levering in deze vennootschap ondergebracht. De openingsbalans staat derhalve als startpositie in onderstaand schema. De tegenwaarde van de activa die ondergebracht zijn in WMD Industriewater BV en WMD Participaties BV staan onder financiële vaste activa als vordering op deze vennootschappen.

De beschikbare en vastgelegde middelen zijn als volgt te specificeren (bedragen in duizenden euro's):

	31 december 2016	1 januari 2016
Op lange termijn beschikbaar		
Eigen vermogen	41.763	37.074
Voorzieningen	232	285
Langlopende schulden (inclusief kortlopend deel)	87.337	102.871
	129.332	140.230
Op lange termijn vastgelegd		
Materiële vaste activa	138.626	134.786
Financiële vaste activa	15.657	16.038
	154.283	150.824
Saldo lange termijn	-24.951	-10.594
Beschikbaar op korte termijn		
Kortlopende schulden	8.598	8.664
Vastgelegd op korte termijn		
Voorraden	807	743
Vorderingen	6.568	4.207
	7.375	4.950
Saldo korte termijn	1.223	3.714
Totaal saldo	-23.728	-6.880
Kasgeldleningen en rekening courant financieringen	25.300	10.000
Beschikbare liquide middelen	1.572	3.120

WMD factureert twee keer per jaar de watergelden aan de kleinverbruikers. In januari de eindafrekening over het voorgaande jaar alsmede een voorschot voor het eerste half jaar en in juli wordt een tweede voorschot voor de rest van het jaar gefactureerd. Om deze reden worden eind juni en eind december van ieder jaar de minimum posities qua liquiditeit bereikt en wordt er gebruikt gemaakt van de rekening-courant faciliteit bij Rabobank. Zoals zichtbaar in bovenstaand overzicht had WMD ultimo 2016 nog 1,6 miljoen ongebruikt uit de rekening-courant faciliteit.

De solvabiliteit per 31 december 2016 bedraagt voor WMD Drinkwater BV 25,8%.

Financiering en investeringen

In 2016 is in verband met de noodzaak tot herstel van de solvabiliteit het investeringsniveau teruggebracht tot het niveau van de vrije cashflow. Daarmee leiden nieuwe investeringen niet tot een additionele financieringsbehoefte. De komende jaren blijft de totale behoefte aan langlopende leningen naar verwachting stabiel op het niveau van ruim € 110 miljoen. Het merendeel van de financieringen betreft leningen met een looptijd van 10 jaar, de afschrijvingstermijn van de infrastructuur bedraagt 30 - 50 jaar. Als gevolg van dit systeem moeten de jaarlijkse aflossingen (komende jaren circa € 16 miljoen per jaar) geherfinancierd worden. Met de banken is regelmatig contact teneinde hiervoor adequate financiering aan te trekken. De belangrijkste huidige bankiers, ABN AMRO, BNG Bank, NWB Bank en Rabobank, nemen deel aan een periodiek overleg met WMD en hebben hun vertrouwen in WMD uitgesproken.

Risico's, organisatiestructuur en personeelsformatie

Risicobeheersing Nederland

Voortdurende monitoring van risico's verbonden aan de bedrijfsactiviteiten en aanpassing van het interne beheersingssysteem aan actuele risico's neemt bij WMD een belangrijke plaats in. Zoals bij alle ondernemingen en organisaties zijn er ontwikkelingen of gebeurtenissen die een bedreiging kunnen vormen voor de realisatie van de gekozen strategie. WMD heeft dergelijke ontwikkelingen of gebeurtenissen ('risico's') in kaart gebracht.

Een belangrijk onderdeel van de strategie van WMD vormt de zorg voor een hoge mate van leveringszekerheid. Achterstallig onderhoud, onvoldoende kennis en uitbesteding van werk vormen hier een mogelijk risico. WMD heeft daarom gekozen voor preventief onderhoud (waar nodig), trainingen, wekelijks overleg, externe technologische doorlichting van productielocaties en het grotendeels in eigen beheer houden van de bedrijfsvoering, storingsonderhoud, preventief onderhoud, ontwerp- en installatiewerkzaamheden.

Extremere verstoringen van de drinkwaterlevering (uitval van een geheel productiestation, een wingebed, een grote transportleiding en/of besmetting van drinkwater) door ernstige calamiteiten zijn aanleiding om met regelmaat een 'Verstoringsrisico-analyse' uit te voeren, waarin de verschillende risico's worden beoordeeld en van passende maatregelen worden voorzien. Dit krijgt zijn weerslag in het wettelijk verplichte leveringsplan dat iedere vier jaar (het laatst in 2016) wordt herzien.

Een ander belangrijk onderdeel van de strategie van WMD vormt de realisatie van een uitstekende waterkwaliteit. Bacteriën, virussen, chemische stoffen, terroristische aanslagen en industriële lozingen vormen hier een mogelijk risico. WMD heeft een uitgebreid pakket maatregelen getroffen om deze risico's te beheersen. Goede en betrouwbare bronnen, maatregelen ter bescherming van de waterwinning, beveiliging van productielocaties, hygiënisch werken, een adequate zuivering en een goed distributienet maken daar deel van uit, evenals regelmatige bemonstering.

WMD wil bewust met het milieu omgaan en heeft daartoe diverse milieuvriendelijke maatregelen genomen. Zo beperkt WMD het gebruik van energie, chemicaliën en hulpstoffen en gebruikt ze groene stroom en zonne-energie. Reststoffen worden zoveel mogelijk hergebruikt en het drinkwater wordt geconditioneerd. WMD werkt onder het milieucertificaat 'Barometer Duurzaam Terreinbeheer (niveau goud)'. De risico's dat WMD haar doelstellingen op milieugebied niet haalt worden als klein ingeschat.

Slechte ervaringen van klanten beschadigen de reputatie en het vertrouwen in WMD. Mede daarom heeft WMD een klantenpanel dat zowel gevraagd als ongevraagd advies geeft. Een tekort aan personeelsleden op de klantenafdeling bij ongeval en ziekte kan een risico vormen voor een goede service. Door te werken met allround medewerkers – die alle aspecten beheersen – en inhuur van uitzendkrachten wordt dit risico gereduceerd.

Slecht onderhoud of ouderdom van het leidingnetwerk kunnen leiden tot breuken in leidingen en daardoor tot stagnerende waterlevering en het binnendringen van verontreinigingen. De grootste problemen blijken zich in de praktijk voor te doen bij asbestcementleidingen. WMD is daarom gestart met een investeringsprogramma waarbij de slechtste stukken van dit netwerk versneld worden vervangen. Werken met asbest kan leiden tot gezondheidsproblemen. Daarom heeft WMD strenge voorzorgsmaatregelen getroffen en zijn de medewerkers getraind in het omgaan met asbest.

De gemiddelde leeftijd van het personeelsbestand bij WMD is hoog en er is relatief weinig verjonging. Daardoor bestaat het gevaar van het wegstroom van kennis uit de organisatie. WMD onderkent dit risico en voert een gericht beleid om de kennis vast te leggen en de instroom van jonge personeelsleden te bevorderen.

WMD is, zoals veel organisaties, sterk afhankelijk van een ongestoorde werking van diverse automatiseringssystemen. Virussen, stroomstoringen, te lange responstijden bij storingen en foutmeldingen, niet op elkaar aansluitende systemen en onvoldoende kennis kunnen alle leiden tot stagnatie van het primaire proces. WMD heeft daarom een uitgebreid stelsel van maatregelen getroffen. Daarvan maken onder meer fire-walls, antivirus software, surf control, noodstroomaggregaten, uitwijkovereenkomsten en continue aandacht voor opleiding en training deel uit.

WMD hecht er veel belang aan dat de werknemers hun werkzaamheden in een gezonde werkomgeving kunnen verrichten. Er worden dan ook periodiek arbeidsgeneeskundige onderzoeken gehouden. Deze omvatten onder meer pc-gebruik, fysieke belasting en gehoorbescherming.

Door verandering in wetgeving kan de bescherming van grondwaterbeschermingsgebieden afnemen. Daardoor kan de kwaliteit van het grondwater achteruit gaan en kunnen de kosten voor het zuiveren toenemen. Door directe stimulering van boeren tot vermindering van het gebruik van bestrijdingsmiddelen en meststoffen, voorwaarden stellen aan pachters, netwerken met andere grondgebruikers, waterbeheerders en overheden, omgevingsmanagement en samenwerking met andere waterbedrijven kan dit risico worden opgevangen.

Vennootschapsbelasting

De wet modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen beoogt de vennootschapsbelasting (vpb) zodanig aan te passen dat overheidsondernemingen die economische activiteiten ontplooiën op een markt waarop ook private ondernemingen actief zijn, op dezelfde wijze aan de heffing van vpb worden onderworpen als die private ondernemingen. De aanpassingen strekken ertoe een gelijk speelveld te creëren tussen partijen. Tot 2016 was de WMD groep in beginsel vrijgesteld van vpb maar met ingang van 2016 is het gehele in Nederland behaalde resultaat vpb-plichtig. Er kan echter vrijstelling worden verkregen voor zover er sprake is van de uitvoering van een wettelijke taak. Het wetsvoorstel is op 26 mei 2015 door de Eerste Kamer aangenomen. Pas daarna heeft de Belastingdienst zich bereid getoond om in overleg te treden.

WMD is nog in overleg met de Belastingdienst om tot nadere afspraken te komen omtrent de uitwerking en toepassing van de belastingplicht. Dit betreft o.a. afspraken omtrent de fiscale openningsbalans, toepasbaarheid van vrijstellingen en interne verrekenprijzen. Aangezien dit overleg nog niet is afgerond, is de fiscale positie aan onzekerheid onderhevig.

Aangezien WMD Drinkwater BV zich vrijwel uitsluitend richt op de wettelijke (vrijgestelde) taak zal de impact hiervan in financiële zin beperkt zijn.

Onderzoek en ontwikkeling

WMD is actief in onderzoek en ontwikkeling, met name in samenwerking met andere partijen. WMD participeert in het gezamenlijk onderzoek van de bedrijfstak, het zogenaamde BTO, dat wordt uitgevoerd door KWR in samenwerking met de bedrijfstak. Daarnaast participeert WMD tezamen met Waterbedrijf Groningen (WBG) in een viertal Wetsus onderzoeken en tezamen met de drie noorderlijke waterschappen in nog drie andere Wetsus-thema's (gericht op de waterketen). WMD en WBG laten daarnaast bedrijfsgericht onderzoek uitvoeren door Waterlaboratorium Noord. Hiervoor wordt jaarlijks een programma opgesteld.

Organisatie structuur en juridische splitsing

WMD is een structuurvennootschap in de zin van Boek 2 Titel 4 Afdeling 6 van het Burgerlijk Wetboek. Overeenkomstig de Drinkwaterwet is op WMD een verlicht structuurregime van toepassing.

In de structuur van de WMD-groep die gold tot einde 2016, was geen volkomen en duidelijke scheiding aangebracht tussen de wettelijke en niet-wettelijke activiteiten.

Besloten is om te komen tot een strikte scheiding tussen de wettelijke en niet-wettelijke activiteiten binnen de N.V. en de dochtervennootschappen opdat een transparante organisatie ontstaat.

Dit is op 31 december 2016 gerealiseerd door een juridische splitsing, waarbij het deel van het vermogen dat ziet op de kernactiviteit Drinkwaterwet onder algemene titel overeenkomstig de aan de akte van splitsing gehechte beschrijving is overgegaan naar een afzonderlijke nieuw op te richten entiteit, WMD Drinkwater BV, een dochtervennootschap van NV Waterbedrijf Drenthe (de voormalige N.V. Waterleidingmaatschappij Drenthe).

Personeelsformatie

In 2016 zijn zes medewerkers in dienst en negen medewerkers uit dienst getreden. Het aantal fulltime medewerkers is gedaald met zeven en het aantal parttimers is gestegen met vier.

Aantal werknemers per 31 december

31 december 2016		31 december 2015		31 december 2014		31 december 2013	
Aantal werknemers	Aantal fte	Aantal werknemers	Aantal fte	Aantal werknemers	Aantal fte	Aantal werknemers	Aantal fte
158	146	161	150	165	154	167	155

Verhouding fulltime en parttime medewerkers per 31 december

Dienstverband	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Fulltime	123	130	134	134	137	131
Parttime	35	31	31	33	34	36
Totaal	158	161	165	167	171	167

Leeftijdsopbouw per 31 december

Leeftijd	Totaal		Vrouw		Man	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
<25	2	1	0	0	2	1
25-34	12	10	3	2	9	8
35-44	22	26	5	7	17	19
45-54	54	59	14	14	40	45
>55	68	65	10	9	58	56
Totaal	158	161	32	32	126	129

De gemiddelde leeftijd van medewerkers aan het eind van 2016 is 51 jaar.

Assen, 11 juli 2017

Peter Glasbeek
Directeur

Kengetallen

KENGETALLEN JAARREKENING WMD DRINKWATER BV

	2016	
Algemeen		
Productie en inkoop	35.298	x 1.000 m3
Niet in rekening gebracht verbruik	1.161	x 1.000 m3
Verkopen	34.137	x 1.000 m3
Verkopen engros	5.576	x 1.000 m3
Verkopen in eigen voorzieningsgebied	28.561	x 1.000 m3
Aantal technische aansluitingen	197.241	per 31/12
Aantal administratieve aansluitingen	199.587	per 31/12
Kosten per administratieve aansluiting (cf. benchmark)	154,45	in €
Gemiddelde rentepercentages langlopende leningen	2,9	in %
Gemiddeld aantal werknemers (fte)	148	
Bruto personeelskosten per werknemer (fte)	77.034	in €
Aantal technische aansluitingen per werknemer	1.333	
Huishoudelijk verbruik		
Vastrecht	60,00	in €
m3 prijs inclusief grondwaterbelasting	0,55	in €
Gemiddeld verbruik per aansluiting	118,64	in m3
Kosten waterverbruik per huishouding exclusief btw	125,25	in €
Balans		
Boekwaarde materiële vaste activa per 31/12	138.626	x € 1.000
Boekwaarde per aansluiting per 31/12	703	in €
Investerings in het jaar (netto)	10.277	x € 1.000
Solvabiliteit (EV in % van het balanstotaal)	25,8	in %
Winst- en verliesrekening		
Netto omzet water	32.674	x € 1.000
Overige opbrengsten	2.400	x € 1.000
Bruto personeelskosten inclusief sociale- en pensioenlasten	11.401	x € 1.000
Geactiveerde- en doorbelaste salarissen	2.933	x € 1.000
Personeelskosten inclusief sociale- en pensioenlasten	8.468	x € 1.000
Overige kosten	13.035	x € 1.000
Grondwaterbelasting	393	x € 1.000
Bedrijfsresultaat vóór afschrijvingen	13.178	x € 1.000
Afschrijvingen	6.421	x € 1.000
Saldo rentelasten en -baten	2.197	x € 1.000
Resultaat exclusief deelnemingen	4.560	x € 1.000
Rentedekkingsratio	3,1	

Jaarrekening 2016

Balans per 31 december 2016

Voor winstverdeling (bedragen in duizenden euro's)

	Ref.	31 december 2016	1 januari 2016
ACTIVA			
Vaste activa			
Materiële vaste activa	6	138.626	134.786
Financiële vaste activa	7	15.657	16.038
		154.283	150.824
Vlottende activa (ten hoogste 1 jaar)	8		
Vorraden		807	743
Vorderingen		6.568	4.207
		7.375	4.950
		161.658	155.774
PASSIVA			
Groepsvermogen	9		
Gestort en opgevraagd kapitaal		100	100
Overige reserve		36.595	36.368
Wettelijke reserve		379	606
Onverdeelde winst		4.689	0
		41.763	37.074
Voorzieningen	10	232	285
Langlopende schulden	11		
Leningen kredietinstellingen		73.993	85.795
(Embedded) derivaten		1.523	1.581
		75.516	87.376
Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)	12		
Schulden aan kredietinstellingen		35.549	22.375
Schulden aan handelscrediteuren		3.052	2.056
Belastingen en premies sociale verzekeringen		869	961
Schulden aan participanten waarin wordt deelgenomen		366	437
Overige schulden		4.311	5.210
		44.147	31.039
		161.658	155.774

Winst- en verliesrekening over 2016

(bedragen in duizenden euro's)

	Ref.	2016
Netto omzet		
Waterverkoppen	14	32.674
Overige opbrengsten		
Overige bedrijfsopbrengsten	15	2.400
Som der bedrijfsopbrengsten		35.074
Bedrijfslasten		
Waterinkopen	16	459
Elektrische energie		1.179
Chemicaliën e.d.		383
Kosten uitbesteed werk	17	6.237
Personeelskosten	18	8.468
Afschrijvingen	19	6.421
Grondwaterbelasting	20	393
Overige bedrijfskosten	21	4.777
Som der bedrijfslasten		28.317
Bedrijfsresultaat		6.757
Rentebaten	22	194
Rentelasten	22	-2.391
Financieel resultaat		-2.197
Resultaat voor belastingen		4.560
Resultaat deelnemingen	23	129
Resultaat		4.689

Kasstroomoverzicht over 2016

(bedragen in duizenden euro's)

	Ref.	2016
Bedrijfsresultaat		6.757
Afschrijvingen en overige waardeverminderingen	6	6.437
Mutatie voorzieningen	10	-53
Waardemutatie derivaten	11	-58
Verandering in werkkapitaal		
Vorderingen	8	-2.361
Vorraden	8	-64
Kortlopende schulden	12	-66
		-2.491
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		10.592
Ontvangen interest	22	194
Betaalde interest	22	-2.449
Ontvangen dividend	23	129
		-2.126
Kasstroom uit operationele activiteiten		8.466
Investerings in materiële vaste activa	6	-10.358
Desinvesterings in materiële vaste activa	6	81
Investerings in financiële vaste activa	7	-700
Desinvesterings in financiële vaste activa	7	1.081
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		-9.896
Betaald dividend		0
Nieuwe lening	12	10.300
Mutatie rekening courant kredietinstellingen	12	6.456
Aflossing langlopende schulden	11	-15.416
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		1.430
Mutatie geldmiddelen		0
Stand per 1 januari		0
Stand per 31 december		0

Toelichting op de balans en winst- en verliesrekening

1. Algemene toelichting

Activiteiten

WMD Drinkwater BV, KvK nummer 67731910, is ontstaan als gevolg van de juridische splitsing van NV Waterleidingmaatschappij Drenthe per ultimo 2016. In de splitsingsakte is bepaald dat de drinkwateractiviteiten, tot dat moment uitgevoerd door NV Waterleidingmaatschappij Drenthe, geacht worden vanaf 1 januari 2016 voor rekening en risico WMD Drinkwater te komen.

WMD Drinkwater BV is gevestigd aan de Lauwers 3 te Assen. Dit is tevens de statutaire vestigingsplaats van de vennootschap. De activiteiten van WMD Drinkwater bestaan uit de zorg voor en instandhouding van de (drink)watervoorziening in haar verzorgingsgebied, benevens het verrichten van alle werkzaamheden, daarmede in verband staande, in de ruimste zin.

WMD Drinkwater BV valt als groepsmaatschappij onder NV Waterleidingmaatschappij Drenthe.

Openingsbalans

Aangezien de resultaten van de drinkwateractiviteiten vanaf 1 januari 2016 voor rekening en risico van deze vennootschap zijn, vormen de betreffende bij de splitsing overgedragen activa en passiva, naar de stand van 1 januari 2016, de openingsbalans van de vennootschap.

Stelselwijzigingen en schattingswijzigingen

Stelselwijzigingen of schattingswijzigingen hebben zich niet voorgedaan.

Schattingen

Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, zijn de relevante oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

2. Algemene grondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is tevens opgesteld krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

In de balans en de winst- en verliesrekening zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Vergelijking met voorgaand jaar

Vergelijking met voorgaand jaar is niet van toepassing aangezien 2016 het eerste boekjaar is.

Vreemde valuta

De posten in de jaarrekening van de groepsmaatschappijen worden gewaardeerd met inachtneming van de valuta van de economische omgeving waarin de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten voornamelijk uitoefent (de functionele valuta). De jaarrekening is opgesteld in euro's; dit is zowel de functionele als de presentatievaluta van WMD Drinkwater.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. (Des) Investeringsactiviteiten in materiële- en financiële vaste activa zijn opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten. De nieuwe leningen en aflossingen op leningen zijn, net als betaald dividend, opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

3. Grondslagen voor waardering activa en passiva

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en –terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Indien nodig wordt rekening gehouden met een verwachte bijzondere waardevermindering op balansdatum.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Werken in uitvoering worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten. Indien nodig wordt rekening gehouden met een verwachte bijzondere waardevermindering op balansdatum.

Indien voor te vervaardigen materiële vaste activa, waaronder begrepen gronden die zijn verworven met het doel om deze in erfpacht uit te geven, noodzakelijkerwijs een aanmerkelijke hoeveelheid tijd nodig is om deze gebruiksklaar te maken, worden de rentekosten opgenomen in de vervaardigingsprijs. Deze rente wordt via de resultatenrekening verantwoord.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is geen voorziening voor groot onderhoud gevormd. De kosten worden rechtstreeks in het resultaat verantwoord.

Financiële vaste activa

- **Vorderingen op groepsmaatschappijen**
Vorderingen op groepsmaatschappijen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

- **Overige deelnemingen**
De overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode (nettovermogenswaarde). Invloed van betekenis wordt in ieder geval verondersteld aanwezig te zijn bij het kunnen uitbrengen van 20% of meer van de stemrechten.

De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming.

Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaardemethode negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor zover WMD Drinkwater in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel de verliezen reeds heeft gefinancierd of de feitelijke verplichting heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt hiervoor een voorziening getroffen.

De eerste waardering van gekochte deelnemingen is gebaseerd op de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva op het moment van acquisitie. Voor de vervolgwaaardering worden, uitgaande van de waarden bij eerste verandering, de grondslagen toegepast die gelden voor deze jaarrekening.

Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering, vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde: afwaardering vindt plaats ten laste van de winst- en verliesrekening.

- **Vorderingen op deelnemingen**
De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Na eerste verwerking worden deze vorderingen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk is aan de nominale waarde, zo nodig onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.
- **Overige vorderingen**
De onder financiële vaste activa opgenomen overige vorderingen omvatten verstrekte leningen, hypothecaire leningen verstrekt aan oud-werknemers van WMD en overige vorderingen. Deze vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Na eerste verwerking worden deze vorderingen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk is aan de nominale waarde, zo nodig onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Voorts worden onder de overige vorderingen die vorderingen opgenomen die als financiële lease gekwalificeerd zijn. Waardering vindt plaats tegen de contante waarde van de resterende leasetermijnen, contant gemaakt tegen de oorspronkelijk overeengekomen rentepercentages.

Bijzondere waardeverminderingen van materiële vaste activa

WMD Drinkwater beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een materieel vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzondere-waardeverminderingsverlies wordt direct als een last verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

De opbrengstwaarde wordt in eerste instantie ontleend aan een bindende verkoopovereenkomst: als die er is wordt de opbrengstwaarde bepaald met behulp van de actieve markt waarbij normaliter de gangbare biedprijs geldt als marktprijs. Voor de bepaling van de bedrijfswaarde wordt een inschatting gemaakt van de toekomstige netto kasstromen bij voortgezet gebruik van het actief/de kasstroomgenererende eenheid waarna de kasstromen contant gemaakt worden. Hierbij is geen vaste disconteringsvoet vastgesteld maar wordt dit per actief bepaald indien nodig.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Bijzondere waardeverminderingen van financiële vaste activa

WMD drinkwater beoordeelt op iedere balansdatum of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief of een groep van financiële vaste activa. Bij objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen wordt de omvang bepaald van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardeverminderingen, en wordt dit direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Bij financiële activa die gewaardeerd zijn tegen geamortiseerde kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de effectieve rentevoet van het financiële actief zoals die is bepaald bij de eerste verwerking van het instrument. Het waardeverminderingsverlies dat daarvoor opgenomen was, dient te worden teruggenomen indien de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeurtenis na afboeking. De terugname wordt beperkt tot maximaal het bedrag dat nodig is om het actief te waarderen op de geamortiseerde kostprijs op het moment van de terugname, als geen sprake geweest zou zijn van een bijzondere waarde vermindering. Het teruggenomen verlies wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Vlottende activa

- Voorraden
De voorraden worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs onder toepassing van de FIFO methode ('First In First Out'), zijnde de laatst betaalde inkoopprijs, of lagere opbrengstwaarde. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incurantheid van de voorraden.
- Vorderingen
Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, die voor kortlopende vorderingen gelijk is aan de nominale waarde van de te ontvangen bedragen. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.
- Liquide middelen
Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken worden opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

- Overige reserve
Conform de Statuten van WMD Drinkwater, kan jaarlijks een door de directie met goedkeuring van de raad van commissarissen te bepalen percentage van de vennootschappelijke winst worden gereserveerd.
- Wettelijke reserve deelnemingen
Wijzigingen in de balanswaarde bij deelnemingen in groepsmaatschappijen als gevolg van mutaties in de herwaarderings- of winstdelingsreserve van de deelnemingen worden in de wettelijke reserve deelnemingen verantwoord, welke is verwerkt in het vennootschappelijk eigen vermogen. De wettelijke reserve wordt op individuele basis bepaald.

Voorzieningen

- **Algemeen**

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

- **Voorziening jubilea**

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en blijf kans.

Schulden

Langlopende en kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde, waarbij rekening wordt gehouden met transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden. Na eerste verwerking worden de schulden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk is aan de nominale waarde. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

(Embedded) derivaten

Het in een leningsovereenkomst besloten (embedded) derivaat wordt van de lening afgesplitst en separaat gewaardeerd tegen reële waarde vanaf het moment dat het contract is afgesloten. De reële waarde is een resultante van de ontwikkelingen van de marktrente en de vastgestelde rente van het onderliggende derivaat. Veranderingen in de reële waarde van derivaten worden verantwoord in de winst- en verliesrekening.

4. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Koersverschillen

Koersverschillen die optreden bij de afwikkeling of omrekening van monetaire posten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt in de periode dat zij zich voordoen.

Netto-omzet

- **Waterverkoppen**

Waterverkoppen omvat de opbrengsten uit het aan afnemers in rekening gebrachte en eventueel nog in rekening te brengen waterverbruik dat toegerekend moet worden aan het desbetreffende boekjaar.

Overige opbrengsten

- **Overige bedrijfsopbrengsten**

Dit betreft alle opbrengsten die geen verband houden met de verkoop van water. De overige bedrijfsopbrengsten bestaan onder meer uit de volgende posten:

- Opbrengsten verhuizingen/nieuwe aansluitingen en incasso. Bij verhuizingen/nieuwe aansluitingen wordt door WMD Drinkwater een extra bijdrage in rekening gebracht in verband met de administratieve afhandeling.
- Opbrengst brandkranen. Dit betreft een jaarlijks terugkerende vergoeding ten behoeve van het onderhoud.
- Opbrengst werk voor derden. Dit betreft diverse diensten die WMD drinkwater voor derden verricht.
- Opbrengst huur en pacht. Dit betreft huuropbrengsten van bedrijfswoningen die aanwezig zijn op gronden waarop productiebedrijven zijn gevestigd of winning plaatsvindt. Verder betreffen het pacht opbrengsten op gronden.

De activiteiten uit overige opbrengsten worden als opbrengst verantwoord voor zover levering van goederen en diensten heeft plaatsgevonden en voor zover de prestaties zijn geleverd.

Bedrijfslasten

Onder bedrijfslasten wordt verstaan de aan de omzet toe te rekenen directe en indirecte kosten, waaronder grond- en hulpstoffen, kosten uitbesteed werk en andere externe kosten, personeelskosten, afschrijvingskosten van materiële vaste activa en overige bedrijfskosten die toerekenbaar zijn aan de omzet.

Personeelsbeloningen

- **Periodiek betaalbare beloningen**

Lonen, salarissen en sociale lasten worden verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

- Geactiveerde salarissen
Dit betreft toegerekende directe personeelskosten en indirecte overige kosten aan in eigen beheer vervaardigde productie- en distributiemiddelen. Deze zijn in de jaarrekening in mindering gebracht op de personeelskosten.

- Pensioenen
WMD Drinkwater heeft een pensioenregeling voor haar medewerkers afgesloten bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds. Deze pensioenregeling is door WMD Drinkwater verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het boekjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord. Behalve de betaling van premies heeft WMD Drinkwater geen verdere verplichtingen uit hoofde van deze pensioenregeling. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien deze tot een terugstorting leiden of een vermindering van toekomstige betalingen.

Ultimo 2016 bedraagt de dekkingsgraad van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds 96,7%, waarmee niet wordt voldaan aan de dekkingsgraad die opgelegd is vanuit de overheid. Voor WMD worden er, anders dan toekomstige aanpassingen in de premie, geen consequenties verwacht van de te lage dekkingsgraad.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Op grond wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Rentebaten en -lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Onderdeel van de rentebaten en -lasten is het jaarlijks resultaat op (embedded) derivaten.

Activeren van rentelasten

Indien voor te vervaardigen materiële vaste activa, waaronder begrepen gronden die zijn verworven met het doel om deze in erfpacht uit te geven, noodzakelijkerwijs een aanmerkelijke hoeveelheid tijd nodig is om deze gebruiksklaar te maken, worden de rentelasten opgenomen in de vervaardigingsprijs.

Vennootschapsbelasting

Ingevolge de wet modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen is het gehele in Nederland behaalde resultaat VPB plichtig. Er kan echter vrijstelling worden verkregen voor zover er sprake is van de uitvoering van een wettelijke taak. Door de juridische splitsing is de wettelijke taak ondergebracht in de nieuwe BV, WMD Drinkwater BV. Indien er toch een vpb plichtige taak is uitgevoerd door WMD Drinkwater wordt de belasting over het vpb plichtige resultaat berekend over het vpb plichtige resultaat voor belastingen in de winst- en verliesrekening. Met fiscaal vrijgestelde bedragen, dan wel niet aftrekbare bedragen wordt dienovereenkomstig rekening gehouden.

5. Financiële instrumenten en risicobeheersing

Financiële instrumenten

Een financieel instrument is een overeenkomst die leidt tot een financieel actief van één partij en een financiële verplichting of eigendomsinstrument van een andere partij. Onder het begrip 'financieel instrumenten' vallen veel jaarrekeningposten, zoals liquide middelen, debiteuren, beleggingen, leningen, crediteuren en derivaten.

Marktrisico

- Valutarisico
WMD Drinkwater is actief in Nederland en er is geen valutarisico voor de BV.
- Rente- en kasstroomrisico
WMD loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (met name onder financiële vaste activa en liquide middelen) en rentedragende langlopende en kortlopende schulden (waaronder schulden aan kredietinstellingen).

Voor vorderingen en schulden met variabele renteaftspraken loopt WMD Drinkwater risico ten aanzien van toekomstige kasstromen; met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt WMD Drinkwater risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente. Met betrekking tot de leningen zijn voor vier langlopende leningscontracten derivaten afgesloten.

Kredietrisico

WMD Drinkwater loopt kredietrisico uit hoofde van transacties. Dit risico heeft betrekking op het verlies dat kan ontstaan wanneer een wederpartij in gebreke blijft. Dit risico is in Nederland beperkt door de veelheid en diversiteit van partijen waarop WMD Drinkwater vorderingen heeft.

Liquiditeitsrisico

WMD Drinkwater maakt gebruik van meerdere banken om over meerdere kredietfaciliteiten te kunnen beschikken. Voor zover noodzakelijk worden nadere zekerheden verstrekt aan de bank voor beschikbare kredietfaciliteiten.

6. Materiële vaste activa

De samenstelling en het verloop van de boekwaarden is als volgt:

	Totaal	Gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Leidingen	Overige	Werken in uitvoering
Aanschafwaarde per 1 januari 2016*	246.741	55.316	52.544	119.528	13.255	6.098
Cumulatieve afschrijvingen per 1 januari 2016*	-111.955	-25.678	-39.783	-36.919	-9.575	0
Boekwaarde per 1 januari 2016	134.786	29.638	12.761	82.609	3.680	6.098
Investeringen onder aftrek van bijdragen van derden per saldo	10.358	445	998	6.279	499	2.137
Afschrijvingen	-6.437	-896	-1.691	-2.294	-1.556	
Aanschafwaarde desinvesteringen	-335				-335	
Cumulatieve afschrijvingen desinvesteringen	254				254	
Boekwaarde per 31 december 2016	138.626	29.187	12.068	86.594	2.542	8.235
Aanschafwaarde	256.764	55.761	53.542	125.807	13.419	8.235
Cumulatieve afschrijvingen	-118.138	-26.574	-41.474	-39.213	-10.877	0
Boekwaarde per 31 december 2016	138.626	29.187	12.068	86.594	2.542	8.235
Afschrijvingspercentages		0-10	2-20	2	10-33,3	

*betreffen de oorspronkelijk geïnvesteerde en afgeschreven bedragen

Voertuigen, opgenomen in de categorie Overige, worden afgeschreven tot een restwaarde van 10% van de aanschafprijs. Verder wordt er geen rekening gehouden met restwaarden.

7. Financiële vaste activa

De samenstelling en het verloop van de boekwaarden is als volgt:

	Totaal	Vorderingen op groeps- maatschappijen	Overige deelnemingen	Vorderingen op niet geconsolideerde deelnemingen	Overige vorderingen
Boekwaarde per 1 januari 2016	16.038	14.082	433	600	923
(Des)investeringen	-510	-83		100	-527
Resultaat deelnemingen	129		129		
Boekwaarde per 31 december 2016	15.657	13.999	562	700	396

Vorderingen op groepsmaatschappijen				2016
WMD Participaties BV				8.598
WMD Industrierwater BV				5.401
				13.999
Overige deelnemingen	Vestigingsplaats		Belang in %	
KWH Water BV	Nieuwegein		2,5%	25
Waterlaboratorium Noord BV	Glimmen		50,0%	388
AquaMinerals BV	Nieuwegein		2,9%	11
Futuro BV	Voorburg		25,0%	138
				562
Vorderingen op niet-geconsolideerde deelnemingen				
Waterlaboratorium Noord BV				700
				700
Overige vorderingen				2016
Hypotheaire leningen				369
Diversen				27
				396
Totaal financiële vaste activa				15.657

8. Vlottende activa

De vlottende activa zijn als volgt samengesteld:

	2016
Vorraden	
Distributie- en verpakkingsmateriaal	807
Vorderingen (ten hoogste 1 jaar)	
Debiteuren en af te rekenen met afnemers	2.817
Voorziening oninbare vorderingen	-375
Groepsmaatschappijen	2.431
Omzetbelasting	570
Overlopende activa en overige vorderingen	1.125
	6.568
Totaal vlottende activa	7.375

9. Eigen vermogen

Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bestaat uit 100.000 gewone aandelen elk groot nominaal € 1,00. Hiervan zijn in 2016 geplaatst en volgestort 100.000 gewone aandelen.

	2016
Maatschappelijk kapitaal	100
Gestort en opgevraagd kapitaal	100

De overige componenten van het eigen vermogen zijn als volgt weergegeven:

	Totaal	Overige reserve	Wettelijke reserve deelneming	Onverdeelde winst
Boekwaarde per 1 januari 2016	36.974	36.368	606	0
Mutatie wettelijke reserve deelnemingen	0	227	-227	
Onverdeelde winst 2016	4.689			4.689
Stand per 31 december 2016	41.663	36.595	379	4.689

Wettelijke reserve deelneming

De wettelijke reserve deelneming wordt aangehouden voor positieve resultaten uit deelnemingen.

	2016
Stand per 1 januari	606
Toevoeging	129
Onttrekking	-356
Stand per 31 december	379

10. Voorzieningen

Deze voorziening is gevormd voor de in de toekomst uit te betalen personeelsbeloningen in het kader van 10-, 20-, 30- en 40-jarig dienstjubilea. Er is een disconteringsvoet gehanteerd van 1,5% (2015: 1,5%). De voorziening is van langlopende aard.

	2016
Voorziening jubilea	285
Stand per 1 januari	285
Dotatie boekjaar	19
Onttrekking boekjaar	-72
Stand per 31 december	232

11. Langlopende schulden

De langlopende schulden betreffen onderhandse leningen van kredietinstellingen, pensioenfondsen en dergelijke.

	2016
Stand per 1 januari	101.290
Afgeleest	-15.476
Nieuwe leningen	0
	85.814
Aflossingen komend jaar	-11.821
Stand per 31 december	73.993

De aflossingsverplichting van de langlopende leningen is als volgt over de jaren verdeeld:

Jaar van aflossing	Totaal	0-2 %	2-4 %	4-6 %	6-8 %
2017	11.821	4.933	6.125	513	250
2018	9.752	3.114	6.125	513	
2019	9.639	3.114	6.125	400	
2020	9.638	3.113	6.125	400	
2021	8.138	2.113	5.625	400	
2022 e.v.	36.826	11.551	21.175	4.100	
	85.814	27.938	51.300	6.326	250

Aflossingsverplichtingen binnen 12 maanden na afloop van het boekjaar zoals hierboven toegelicht zijn opgenomen onder de schulden op korte termijn. Voor de leningen zijn geen zekerheden gesteld.

(Embedded) derivaten

	2016
Stand per 1 januari	1.581
Mutatie boekjaar ten laste van resultaat	-58
Stand per 31 december	1.523

In 2005 en 2006 heeft WMD drie leningen afgesloten bij Fortis. Deze leningen luiden in Euro's en kennen een lineaire aflossing over de looptijd met vaste aflossingen per kwartaal. De te betalen rente is (deels) afhankelijk van de 3-maands Euribor. Ligt deze:

- boven het renteplafond, dan is de door WMD verschuldigde rente gelijk aan het renteplafond;
- tussen rentebodem en renteplafond, dan bedraagt de door WMD verschuldigde rente 50% van het renteplafond plus 50% van de 3-maands Euribor;
- onder de rentebodem, dan is de door WMD verschuldigde rente gelijk aan de rentebodem.

Op de rente wordt een kredietopslag berekend die gedurende de looptijd van de lening niet wordt herzien. Door deze transactie heeft WMD in feite een vrijwel geheel vastrentende lening afgesloten, waarvan de rente iets lager uitvalt indien de 3-maands Euribor zich beweegt tussen rentebodem en renteplafond. Deze leningen zijn per 1 januari 2016 overgegaan naar WMD Drinkwater B.V.

In 2007 heeft WMD een lening afgesloten met BNG. Deze lening wordt in jaarlijkse termijnen lineair terugbetaald. De te betalen rente is afhankelijk van de 6-maands Euribor plus een opslag. Tegelijkertijd heeft WMD een captransactie afgesloten met BNG met gelijke kritische kenmerken. De captransactie kent een capniveau van 4,75%, en wordt via een opslag op de rente van de lening (0,44%) betaald. Door deze transactie heeft WMD in feite een verzekering afgesloten dat zij nooit meer hoeft te betalen dan het maximum overeengekomen bedrag. Deze lening is per 1 januari 2016 overgegaan naar WMD Drinkwater.

Met de banken zijn de volgende convenanten overeengekomen met betrekking tot ratio's:

- ABN Amro: garantievermogen groter dan 20% van het balanstotaal gecorrigeerd voor immateriële vaste activa, actieve belastinglatenties, deelnemingen en minderheidsdeelnemingen, vorderingen op aandeelhouders en directie, vorderingen op deelnemingen, minderheidsdeelnemingen en groepsmaatschappijen en aandelen in het eigen kapitaal
- Waterschapsbank: geen
- Rabobank: garantievermogen groter dan 25% van het balanstotaal, verminderd met eventuele geactiveerde immateriële activa. De ratio moet worden berekend op basis van de cijfers zoals deze zijn opgenomen in de enkelvoudige jaarrekening.
- BNG: solvabiliteit groter dan 20% en Interest Coverage Ratio (ICR) groter dan 1,0. De ratio's moeten worden berekend op basis van de cijfers zoals deze zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening.

Door zogenaamde 'cross default' clausules in de overeenkomsten met de banken, gelden de met individuele banken overeengekomen convenanten, de facto voor alle banken.

De werkelijke solvabiliteit over 2016 bedroeg enkelvoudig voor WMD Drinkwater BV 25,8% (2015 enkelvoudig NV Waterleidingmaatschappij Drenthe: 23,6%) en geconsolideerd 24,3% (2015: 22,2%). De werkelijke ICR geconsolideerd is 3,3 (2015: 4,2). Tevens geldt voor de banken dat de jaarrekening WMD, inclusief controleverklaring, binnen zes maanden na einde boekjaar verzonden moet worden naar de bank. De banken hebben aangegeven geen consequenties te zullen verbinden aan het niet voldoen aan deze voorwaarden in 2016. Hiertoe zijn door de banken waivers verstrekt.

12. Overige passiva

Deze kortlopende schulden zijn als volgt samengesteld:

	2016
Kredietinstellingen	
Rekening-courant	13.428
Kasgeldlening	10.300
Aflossingsverplichting langlopende leningen	11.821
Stand per 31 december	35.549
Handelscrediteuren	3.052
Belastingen en premies sociale verzekeringen	
Loonheffing	669
Pensioenpremies	104
Waterbelasting en grondwaterheffing	96
Stand per 31 december	869
Schulden aan participanten waarin wordt deelgenomen	366
Overige schulden	
Te betalen vakantierechten	2.377
Te betalen interest	508
Overige	1.426
Stand per 31 december	4.311
Totaal kortlopende schulden	44.147

De kortlopende schulden hebben alle een resterende looptijd van korter dan één jaar. De reële waarde van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde vanwege het kortlopende karakter ervan.

13. Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Uit hoofde van de fiscale eenheid voor omzetbelasting zijn alle daarin opgenomen vennootschappen hoofdelijk aansprakelijk voor de afdracht van deze belastingen.

Voor de langlopende lening van Noordwater bij ABN Amro (Pro resto ultimo 2016 groot € 7,3 miljoen) is door WMD Drinkwater BV een onherroepelijke borgtocht afgegeven.

WMD Drinkwater BV heeft zich garant gesteld voor een bedrag van € 16,5 miljoen voor de door NieuWater BV aangegane lening bij NV Bank Nederlandse Gemeenten.

Jaarlijks investeert WMD Drinkwater ca. € 5 miljoen in renovatie en uitbreiding van het leidingnet. Deze investeringen worden overwegend regelmatig gedurende het jaar uitgevoerd. Dientengevolge zijn er per jaareinde in dit kader altijd tussen de € 0,5 en € 1,5 miljoen aan verplichtingen aangegaan voor werkzaamheden uit te voeren in het volgende boekjaar.

Vennootschapsbelasting

Sinds 1 januari 2016 zijn NV Waterbedrijf Drenthe en haar Nederlandse dochtermaatschappijen onderworpen aan de heffing van vennootschapsbelasting op grond van de Wet modernisering vpb-plicht overheidsondernemingen en vormen tezamen een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. WMD Drinkwater BV is daardoor mede aansprakelijk voor de gehele acute vennootschapsbelastingverplichting.

De vennootschapsbelasting is binnen de groep berekend tegen het geldende tarief over het resultaat van het boekjaar, waarbij rekening wordt gehouden met permanente verschillen tussen de winstberekening volgens de jaarrekening en de fiscale winstberekening en waarbij voor tijdelijke verschillen belastinglatenties gevormd worden. Hierbij worden actieve belastinglatenties (in

dien van toepassing) slechts worden gewaardeerd voor zover de realisatie daarvan waarschijnlijk is.

Opgemerkt zij dat onderdelen van de implementatie van de vennootschapsbelastingplicht bij NV Waterbedrijf Drenthe en haar Nederlandse dochterondernemingen nog onderwerp zijn van overleg met de Belastingdienst, als gevolg waarvan de omvang van eventuele actieve en passieve belastinglatenties ten tijde van het opstellen van deze jaarrekening niet kon worden ingeschat. Aangezien alleen latenties voor tijdelijke verschillen met betrekking tot de niet wettelijke taak tot daadwerkelijke verschuivingen in de tijd van te betalen vennootschapsbelasting kunnen leiden zal de omvang hiervan beperkt zijn. Naar verwachting zal het overleg met de Belastingdienst in 2017 worden afgerond.

Voorts heeft WMD Drinkwater verplichtingen aangegaan, waarvan de per ultimo 2016 resterende verplichting als volgt gespecificeerd kan worden (in hele euro's):

Verplichting	=< 1 jaar	1-5 jaar	> 5 jaar	Totaal
Kantoormiddelen	66.245	100.188		166.433
Beveiliging	7.085	7.085		14.170
Sponsoring	13.600	40.800		54.400
Beheersovereenkomst Weidevogelgebied	77.326	309.304	1.069.676	1.456.306
Bedrijfszorg	2.472			2.472
Schoonmaakcontract	8.052			8.052
	174.780	457.377	1.069.676	1.701.833

Voorstel winstbestemming

Voorgesteld wordt, in lijn met het door de algemene vergadering van aandeelhouders uitgesproken voornemen eerst tot dividenduitkering over te gaan wanneer de solvabiliteit de 30% grens heeft bereikt, het resultaat aan de overige reserve toe te voegen.

De onverdeelde winst is als afzonderlijke post onder het eigen vermogen opgenomen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum te melden.

14. Waterverkoppen

	2016
Kleinverbruik	25.206
Grootverbruik	4.951
Levering zusterbedrijven	2.278
Vergoeding brandkranen en sprinklers	239
Totaal opbrengsten	32.674

15. Overige bedrijfsopbrengsten

Dit betreft alle opbrengsten die geen verband houden met de verkoop van water, zoals opbrengst werken voor derden, opbrengst huren en pachten en vergoeding incasso- en afsluitkosten.

16. Waterinkopen

Dit betreft ingekocht water bij collega waterbedrijven.

17. Kosten uitbesteed werk

Tot deze post behoren onder meer de kosten van uitbesteed onderhoud aan terreinen, gebouwen, machines en installaties en leidingwerken, kosten van uitzendkrachten, onderzoek waterkwaliteit en computercentrum.

18. Personeelskosten

	2016
Salarissen	8.943
Sociale lasten	1.061
Pensioenlasten	970
Overige personeelskosten	427
Af: geactiveerde- en doorbelaste salarissen	-2.933
Totaal personeelskosten	8.468

De geactiveerde salarissen betreft toegerekende personeelskosten aan in eigen beheer vervaardigde productie- en distributiemiddelen.

19. Afschrijvingen

	2016
Materiële vaste activa	
Bedrijfsgebouwen- en terreinen	896
Machines en installaties	1.691
Leidingen en watermeters	2.294
Overige vaste bedrijfsmiddelen	1.556
	6.437
Resultaat bij verkoop	-16
Totaal afschrijvingen	6.421

20. Grondwaterbelasting

Dit betreft een grondwaterheffing van € 0,01115 per m³.

21. Overige bedrijfskosten

Tot deze post behoren onder meer de kosten van waterzuivering en waterwinning, huisvestingskosten, kosten technische bedrijfs- en vervoermiddelen, reis- en verblijfkosten, belastingen en verzekeringen, porti- en telefoonkosten, adviezen, algemene bedrijfsbehoeften en vergoeding landbouwschaderegeling.

22. Rentebaten en -lasten

De rentelasten hebben betrekking op rente op leningen en het resultaat op (embedded) derivaten. Gedurende het boekjaar zijn geen rentelasten geactiveerd. Rentebaten hebben voornamelijk betrekking op langlopende vorderingen.

23. Resultaat deelnemingen

	2016
Niet geconsolideerde deelnemingen	
Waterlaboratorium Noord BV	129
Totaal	129

24. Overige informatie

Accountantshonoraria

Door de accountant zijn de volgende bedragen ten laste van het boekjaar in rekening gebracht voor de controle jaarrekening. De andere niet-controlediensten zijn door een andere accountantsorganisatie in rekening gebracht.

	2016	2015
Controle jaarrekening	140	90
Andere niet-controlediensten	9	10
Totaal	149	100

Bovenstaande honoraria betreffen de werkzaamheden die bij de vennootschap zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in artikel 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties) en de in rekening gebrachte honoraria van het gehele netwerk waartoe de accountantsorganisatie behoort.

25. Overige informatie

Gemiddeld aantal werknemers

Gedurende het jaar 2016 had de vennootschap, uitsluitend in Nederland, 146 werknemers (FTE) in dienst. De medewerkers die in dienst waren bij N.V. Waterleidingmaatschappij Drenthe zijn door de juridische splitsing en per de datum van 31 december 2016 naar WMD Drinkwater BV overgegaan.

WNT-verantwoording 2016 WMD Drinkwater BV

Per 1 januari 2013 is de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op WMD Drinkwater van toepassing zijnde regelgeving: het algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2016 voor WMD Drinkwater is € 179.000. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Uitzondering hierop is het WNT-maximum voor de leden van de raad van commissarissen; dit bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum.

De managementverantwoordelijkheid van WMD Drinkwater ligt bij de directeur van WMD Drinkwater. De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor de bezoldigingsstructuur van de directeur. Het bezoldigingsbeleid bij WMD Drinkwater, voor de raad van commissarissen en de directeur, is in lijn met de bepalingen uit de WNT en WNT2.

- **Bezoldiging bestuurders**

De heer P.A. Glasbeek is per 16 maart 2016 in dienst getreden als directeur van WMD. De totale bezoldiging van de heer Glasbeek over 2016 bedroeg € 112.000, gesplitst in een beloning van € 109.000 en een voorziening ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn van € 3.000. De heer Glasbeek is 291 dagen in dienst geweest als 1,0 fte in 2016. In 2015 was de heer Glasbeek niet in dienst bij WMD.

De totale bezoldiging van directeur K.J. Hoogsteen in 2016, bedroeg op grond van de WNT € 83.000 over 2016 (2015: € 207.000) gesplitst in een beloning van € 78.000 (2015: € 191.000), een belastbare vaste onkostenvergoeding van € 1.000 (2015: € 1.000) en een voorziening ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn van € 4.000 (2015: € 15.000). Onderdeel van de beloning was een ontslagvergoeding van € 14.000. De heer Hoogsteen is 91 dagen in dienst geweest (tot en met 31 maart 2016) als 1,0 fte in 2016 (2015: 1,0 fte, 365 dagen). Deze bezoldiging past binnen de geldende overgangsregeling WNT1.

De heer S.J. Kremer was tot 10 december 2015 lid van de raad van commissarissen van WMD, waarna hij vanaf 10 december 2015 (tot 3 juni 2016) als directeur is aangesteld. De totale bezoldiging van directeur S.J. Kremer in 2016, bedroeg op grond van de WNT € 28.000 (2015: € 7.000) wat volledig als beloning wordt aangemerkt. In 2016 was de heer Kremer 155 dagen in dienst als 0,4 fte (2015: 1,0 fte, 22 dagen).

- **Bezoldiging raad van commissarissen**

De commissarissen ontvingen gezamenlijk een vergoeding van € 32.000 over 2016 (2015: € 36.600). De commissaris in overheidsdienst, zijnde de heer Bouwmeester, ontving de vergoeding niet persoonlijk.

	Functie	Totale bezoldiging 2016	Duur van het dienstverband in 2016 (in dagen)	Totale bezoldiging 2015	Duur van het dienstverband in 2015 (in dagen)
G.J. Jansen, voorzitter	Voorzitter rvc	8,3	366	8,3	365
J.H. van der Laan	Lid rvc	6,1	366	5,5	365
T. Eerenstein	Lid rvc	6,6	366	6,1	365
B.J. Bouwmeester	Lid rvc	5,5	366	5,5	365
M.L. van Wijhe	Lid rvc	5,5	366	5,5	365
Sj. Kremer	Lid rvc	0	0	5,7	365
Totaal		32,0		36,6	

- **Bezoldiging overige functionarissen met dienstbetrekking**
Bij één voormalige afdelingsmanager bedraagt de totale bezoldiging méér dan de van toepassing zijnde WNT-norm. Deze bezoldiging past binnen de geldende overgangsregeling WNT1 maar de bezoldiging dient op basis van WNT2 wel genoemd te worden. De totale bezoldiging van deze manager in 2016, bedroeg op grond van de WNT € 235.000 over 2016 (2015: € 210.000) gesplitst in een beloning van € 217.000 (2015: € 191.000), een belastbare vaste onkostenvergoeding van € 1.000 (2015: € 1.000) en een voorziening ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn van € 17.000 (2015: € 18.000). De betreffende manager is 366 dagen in dienst geweest als 1,0 fte in 2016 (2015: 1,0 fte, 365 dagen).
- **Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT**
Naast de hierboven vermelde manager zijn er geen overige functionarissen die in 2016 een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum hebben ontvangen, of waarvoor in eerdere jaren een vermelding op grond van de WOPT of de WNT heeft plaatsgevonden of had moeten plaatsvinden. Er zijn in 2016 geen ontslaguitkeringen aan overige functionarissen betaald die op grond van de WNT dienen te worden gerapporteerd.

Assen, 11 juli 2017

P.A. Glasbeek

De commissarissen

G. J. Janssen
B. Bouwmeester
T. Eerenstein
J.H. van der Laan
M.L. van Wijhe

Overige gegevens

Statutaire bepaling

Statutaire bepalingen

De statutaire bepalingen ten aanzien van de winstbestemming luiden als volgt:

Artikel 24

1. De algemene vergadering is bevoegd tot bestemming van de winst die door de vaststelling van de jaarrekening is bepaald en tot vaststelling van de uitkeringen. De bevoegdheid van de algemene vergadering tot vaststelling van de uitkeringen geldt zowel voor uitkeringen ten laste van nog niet gereserveerde winst als voor uitkeringen ten laste van de enige reserve, en zowel voor uitkeringen ter gelegenheid van de vaststelling van de jaarrekening als voor tussentijdse uitkeringen, mits met inachtneming van het in de wet en dit artikel bepaalde.
2. De vennootschap kan echter aan de aandeelhouders en andere gerechtigden tot de voor uitkering vatbare winst slechts uitkeringen doen voor zover het eigen vermogen groter is dan de reserves die krachtens de wet en de statuten moet worden aangehouden.
3. Een besluit dat strekt tot uitkering heeft geen gevolgen zolang de directie geen goedkeuring heeft verleend. De directie weigert slechts de goedkeuring indien hij weet of redelijkerwijs behoort te voorzien dat de vennootschap na de uitkering niet zal kunnen blijven voortgaan met het betalen van de opeisbare schulden.
4. Indien de vennootschap na een uitkering niet kan voortgaan met het betalen van haar opeisbare schulden, zijn de directeuren die ten tijde van de uitkering wisten of redelijkerwijs behoorden te voorzien jegens de vennootschap hoofdelijk verbonden voor het tekort, als bedoeld in artikel 2016 lid 3 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, dat door de uitkering is ontstaan, met de wettelijke rente vanaf de dag van de uitkering. Niet verbonden is de directeur die bewijst dat het niet aan hem te wijten is dat de vennootschap de uitkering heeft gedaan en dat hij niet nalatig is geweest in het treffen van maatregelen om de gevolgen daarvan af te wenden. Degene die de uitkering ontving terwijl hij wist of redelijkerwijs behoorde te voorzien dat de vennootschap na de uitkering niet zou kunnen voortgaan met het betalen van haar opeisbare schulden, is jegens de vennootschap gehouden tot vergoeding van het tekort, als bedoeld in artikel 216 lid 3 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, dat door de uitkering is ontstaan, ieder voor ten hoogste het bedrag of de waarde van de door hem ontvangen uitkering, met de wettelijke rente vanaf de dag van de uitkering. Ten aanzien van een schuld uit hoofde van de eerste zin is de schuldenaar niet bevoegd tot verrekening.

adres Van Elmpstraat 14
9723 ZL Groningen
telefoon 050-3166966
e-mail groningen@jonglaan.nl
internet www.jonglaan.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van commissarissen en de aandeelhouders van WMD Drinkwater B.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van WMD Drinkwater B.V. te Assen gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van WMD Drinkwater B.V. per 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de bepalingen bij en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2016;
- 2 de winst- en verliesrekening over 2016; en
- 3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen en het Controleprotocol WNT. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van WMD Drinkwater B.V. zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de bepalingen bij en krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften, de onafhankelijkheidseisen en het controleprotocol WNT. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie

die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Groningen, 11 juli 2017
De Jong & Laan Accountants B.V.

Origineel getekend door A.C. Wessels RA

WMD Drinkwater

9405 BL Assen
Lauwers 3

Postbus 18
9400 AA Assen

tel: (0592) 85 45 00
fax: (0592) 85 45 99

www.wmd.nl
info@wmd.nl

